

Motion till riksdagen 2012/13:Fi261

av **Monica Green (S)**

Etiska regler vid upphandling

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av etiska regler vid offentliga upphandlingar.

Motivering

Stat, kommun och landsting i Sverige köper varor och tjänster för stora summor. Reglerna är utformade så att det allmänna ska få valuta för sina pengar, både i kvantitet och i kvalitet. Inget enskilt företag ska kunna sko sig på det allmännas bekostnad genom att konkurrera med låga löner och dåliga arbetsvillkor. Upphandlingar och leverantörsavtal ska bidra till en positiv utveckling för de egna medborgarna och för lokala företag. Upphandling ska inte försämra löne- och arbetsvillkor för arbetstagare i Sverige.

Tyvärr förekommer stora brister och dåliga arbetsvillkor för gästande arbetstagare vid upphandlad verksamhet i Sverige, bland annat vid transporter. I en del av dessa fall utnyttjas utländska tjänsteföretag som inte behöver följa samma regler som företag som är etablerade i Sverige. Det har till exempel framkommit att arbetstagare i sådana företag betalas löner som inte uppgår till mer än hälften av den lön som normalt utbetalas för samma arbete. Arbetsmiljön är i många fall dålig och olycksfallsfrekvensen är hög.

Det är oacceptabelt att stat, kommun och landsting bidrar till lönedumping och en försämring av arbetsvillkoren. I längden utgör detta inte bara en fara för arbetarna i utländska tjänsteföretag och i svenska företag utan kollektivavtal, det bidrar till att seriösa företag får svårt att överleva. Konkurrenskraften i form av kompetens, ny teknik och produktivitet minskar till förmån för billig arbetskraft.

Den offentliga upphandlingen får inte reduceras till en process i syfte att enbart hitta det lägsta priset på varor och tjänster. Vi anser att upphandlingen bör vara ett redskap för att omvandla samhället, inte minst för att ställa om till

Fel! Okänt namn på

hållbar utveckling och sjysta villkor. Den bidrar dessutom till att stärka svenska företags internationella konkurrenskraft. Då är det viktigt att även ställa etiska krav.

Kommuner och landsting upphandlar varor, tillfälliga boenden, ungdomshem, transporter, tjänster, byggnationer, renoveringar och annat för mycket stora summor. Det blir allt viktigare med en offentlig upphandling som präglas av social och ekologisk hållbarhet. Ett sätt att förbättra är att sätta sociala krav vid offentliga upphandlingar. Det pågår ett arbete med att förbättra arbetet och specificeringar vid upphandling. Det handlar om såväl inköp av livsmedel, förbrukningsmaterial som tjänster. I det arbetet är det viktigt att ställa krav på sjysta arbetsvillkor för dem som producerat varan, i transporter och vid utförandet av tjänsten som är upphandlad.

Vid upphandling och avtal borde det ställas krav på att för arbete ska kollektivavtalsenliga villkor gälla för entreprenörer och hela underentreprenörskedjan vid upphandlingar och avtal.

Kravet ska gälla kollektivavtalsliknande villkor för alla arbetare, oavsett om de bor i Sverige eller arbetar här tillfälligt. Det är orimligt att använda människors behov av inkomst för att pressa priser och generera lägre kostnader för den offentligt finansierade sektorn. Det är en ohållbar strategi som i längden kommer att straffa både arbetare och företag.

Stockholm den 4 oktober 2012

Monica Green (S)